

Označenia pôvodu výrobkov

Číslo zápisu: 172

Znenie označenia pôvodu: **SULÍNKA**

Dátum zápisu: 11. 11. 2021

Prihlasovateľ: SULÍNKA, s. r. o., Továrenská 3, 064 01 Stará Ľubovňa, SK;

Typ produktu: prírodná minerálna voda

Názov: **SULÍNKA**

Opis výrobku

SULÍNKA je prírodná minerálna voda, ktorá obsahuje až 13 z 15 základných prvkov a mikroprvkov, ktoré sa podieľajú na stavbe ľudského tela a vytvárajú tak podmienky pre funkčnosť ľudského organizmu, a jej prírodný obsah CO₂ – oxidu uhličitého je až 4 g/l. Prírodný CO₂ je vo vode rozpustený a voľný. Na rozdiel od iných minerálov, kde vodu dosycujú potravinárskym CO₂, je prírodný CO₂ už na prvý pohľad lahodnejší na jazyku a nedráždi sliznicu hrtana. SULÍNKA je sodnouhličítá voda, alkalická, so zvýšeným obsahom magnézia a lítia. Vysokým obsahom minerálnych látok sa SULÍNKA radí do kategórie liečivých minerálnych vôd s celkovou mineralizáciou od 5 100 do 7 600 mg/l. Ide o prírodnú, studenú, hypotonickú, hydrogén-natrium-uhličitanovú minerálku so zásaditým charakterom, čím zmiernuje žalúdočné a tráviace ťažkosti.

Vymedzenie zemepisnej oblasti

Pramene minerálnej vody SULÍNKY vyvierajú v severnej časti Ľubovnianskej vrchoviny pri obci Sulín v údolí rieky Poprad, ktorá tvorí štátnu hranicu medzi Slovenskom a Poľskom. Administratívne patria do Prešovského kraja, okresu Stará Ľubovňa a katastra obce Sulín.

Dôkaz o pôvode

Minerálna voda SULÍNKA vyvierá z prameňa Koruna nachádzajúceho sa v obci Sulín v okrese Stará Ľubovňa na východe Slovenska už viac ako 170 rokov. V polovici 19. storočia sa po prvýkrát začalo hovoriť o jej priaznivých a výnimočných účinkoch na zdravie človeka, a tak si rýchlo našla svojich priaznivcov doma aj v zahraničí. Už v tomto období sa exportovala do Rakúska-Uhorska, Sedmohradska, Dalmácie, USA a Kanady.

Sulínska minerálna voda sa na plnenie začala využívať v roku 1836. Oblúbeným a vyhľadávaným nápojom sa stala najmä potom, keď Ľudovít Tognio vo svojej knihe O minerálnych vodách Uhorska (Nehany szó Magyarhon ásványvízeiről) poukázal na vynikajúce vlastnosti tejto vody. Julij Ivanovič Stavrovskij-Popradov, básnik tohto kraja, ktorý tu prežil svoju mladosť, v publikácii Náčrtky z Popradskej Rusi v roku 1872 o sulínskej minerálnej vode uvádza, že „voda je veľmi silná, krištáľovo čistá, bezfarebná, stále sa pení, zmiešaná s vínom šumí, a keď dlho stojí, černie, vyzerá ako atrament. Jej chuť je príjemne kyslá, voda prenikavo ochladzuje. V dobre zatvorenej fľaši sa nekazí aj niekoľko rokov, len sa oddeluje hrdzavožltá usadenina. O tom, že užívanie tejto vody je užitočné pre zdravie, najkrajšie svedectvá podávajú obyvatelia Sulína, ktorí stále pracujú s touto vodou a užívajú ju. Títo ľudia sú takí zdraví, silní a pekní, že im podobných na celom okolí ne nájdete.“

Minerálna voda SULÍNKA bola už v minulosti známa ako liečivá voda na krčné, črevné, žalúdočné a ďalšie choroby. Plnila sa do špeciálnych fliaš, nazývaných hlavy, ktoré sa vyrábali v sklárskej hute v Malom Lipníku a v roku 1891 aj v obci Veľký Sulín.

Práce pri plnení fliaš minerálnou vodou vykonávalo päť skupín robotníkov. Jedna skupina robotníkov umývala fľaše v rieke Poprad, druhá ich nosila k prameňu, kde ich dvaja robotníci naplnili minerálnou vodou, tretia skupina zatvárala fľaše, štvrtá ich pečatila smolou a posledná skupina nalepovala etikety. Fľaše naplnené minerálnou vodou a zapečatené sa ukládali do drevených debničiek, v ktorých sa prepravovali. Každý týždeň v pondelok a piatok prichádzali furmani so sulínskou minerálnou vodou do Prešova, kde ju skladali na železničnej stanici. Od 1. januára do polovice septembra 1872 bolo do Prešova dovezených 20 260 debničiek sulínskej minerálnej vody. Za jednu debničku sa platilo 4 guldeny a 50 grajciarov. Za uvedené obdobie vlastníci prameňa synovia barónky Kornélie Paločaj dostali 91 170 guldenov. Po odpočítaní všetkých nákladov bol čistý zisk 50 000 guldenov. Sulínsky prameň bol teda dobrým zdrojom príjmov rodiny Paločajovcov. V 19. storočí sa ročne naplnilo 500 tisíc fliaš tejto minerálnej vody.

Pred druhou svetovou vojnou bol majiteľom sulínskeho minerálneho prameňa Gejza Alapi Salamón. Aj pri nedostatočných komunikáciách a bohatom sortimente ďalších minerálnych vôd bola prevádzka rentabilná.

Pri úprave slovensko-poľských hraníc (rozhodnutím slovensko-poľskej delimitačnej komisie 1. decembra 1938) bol Poľsku odstúpený úzky pás územia pri rieke Poprad aj so sulínskym minerálnym prameňom. V roku 1939 po porážke Poľska hitlerovským Nemeckom bol prameň prinavrátený pôvodnému majiteľovi a minerálna voda sa plnila a vyvážala až do roku 1944. Po oslobodení (rozhodnutím konfiškačnej komisie v Starom Ľubovni zo 7. decembra 1946) bol majetok Gejzu Alapi Salamóna aj s minerálnym prameňom skonfiškovaný. Po znárodnení minerálnych zdrojov v roku 1948 komisia Povereníctva zdravotníctva vykonala previerku minerálneho prameňa a mala urobiť aj chemický rozbor vody. Mimoriadne nepriaznivé poveternostné podmienky ale nedovolili uskutočniť chemickú analýzu vody, a preto sa prameň nevyužíval komerčne, len individuálne.

V roku 1972 inžiniersko-geologický a hydrologický prieskum vykonal analýzu oboch zdrojov. Boli realizované dva 25 m hlboké vrtky označené Sa-1 a Sa-2. Voda ale nebola využívaná komerčne, používala sa len individuálne a získať ju bolo treba pumpovaním.

Po roku 1989 došlo k zmene spoločenského systému a začali sa realizovať snahy o využitie minerálnej vody sulínskeho prameňa. Utvorila sa spoločnosť SULÍNKA, spol. s r. o. (s ručením obmedzeným) s cieľom využívať tento doposiaľ nevyužívaný prameň liečivej minerálnej vody. Prameň sa využíva a prírodná minerálna voda sa plní do fliaš v najčistejšej forme bez konzervantov a pridaných látok. O výnimočnej kvalite minerálnej vody svedčí aj ocenenie Značka kvality udelené Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. Podporné liečivé účinky minerálnej vody oceňovali ľudia v minulosti a oceňujú aj dnes, a to nielen na Slovensku, ale aj v Austrálii, Kanade, Rusku a Číne.

Prameň v pohraničnej obci je súčasťou projektu Minerálna cesta prameňov, ktorá zahŕňa 12 prameňov v 11 obciach regiónu Pienin a severného Spiša. Cieľom cesty je predstaviť verejnosti poklad, ktorý príroda severného Spiša a Pienin ukrýva, teda minerálne pramene s ich liečivými účinkami. Vytvorila sa tak turisticky značená trasa dlhá takmer 118 kilometrov.

Opis vlastností alebo kvalitatívnych znakov výrobku, ktoré sú dané príslušným zemepisným prostredím

Región severného Spiša a Pienin je bohatý na minerálne pramene, ktoré majú priaznivé účinky na rôzne časti ľudského organizmu a liečenie viacerých chorôb. Za rôznorodosť a bohatý výskyt minerálnych prameňov vďačíme mimoriadne pestrej geologickej stavbe územia.

Základným procesom tvorby chemického zloženia vody prírodného liečivého zdroja vzhľadom na mineralogicko-petrografické zloženie horninového prostredia je rozpúšťanie karbonátov, sadrovca, resp. anhydritu a ionovými procesy. Z Palmerových charakteristík vyplýva, že formovanie chemického zloženia vody prebieha v dolomitoch a v súvrství keuperu krížňanského príkrovu. Vyššie koncentrácie stroncia sú pravdepodobne výsledkom styku vody so sadrovconosným keuperom, kde je stroncium prítomné vo forme celestínu. Celkovo je v tomto regióne evidovaných viac ako 80 minerálnych prameňov.

Na teritóriu obce Sulín vo výške 416,439 m n. m. sa nachádza minerálna voda SULÍNKA. Pramene tejto vody vyvierajú v magurskom flyši čergovskej jednotky bezprostredne pri rieke Poprad na jeho ľavom brehu pod vysokou, lesmi pokrytou horou Sliboň.

Výverová oblasť minerálnych prameňov je budovaná horninami magurského flyšu, ktorý je zastúpený ílovcami a pieskovicami eocénu. Výstup minerálnej vody umožňuje pozdĺžny zlom JZ-SV smeru, ktorý sa v oblasti Malého Sulína križuje s priečnou tektonickou líniou S-J smeru.

Opis spôsobu získavania, prípadne opis originálnych, nemenných miestnych spôsobov jeho získania

Minerálna voda je z hĺbín zeme čerpaná exploatačným vrtom MS-1 Johanus, ktorý bol na tieto účely navítaný do hĺbky 107,5 m. Artézska voda je viazaná na eocénne pieskovce flyšového pásma. Minerálna voda je preplynená, presýtená prírodným oxidom uhličitým, ktorý pochádza zvnútra našej zeme.

V súčasnosti sa získava minerálna voda už spomenutým exploatačným vrtom. Minerálna voda sa následne dopravuje minerálovodou do plničky pod prísny dohľadom štátnych orgánov, aby boli dodržané všetky hygienické podmienky a zachované všetky priaznivé účinky minerálnej vody SULÍNKA.

Tak ako sa v minulosti SULÍNKA plnila do fliaš vyrobených v Malom Lipníku, tak isto sa v súčasnosti plní SULÍNKA do 0,33 l sklenených fliaš uzavretých špeciálnym uzáverom.

Názov a sídlo prevádzky

SULÍNKA, s. r. o., Sulín č. 2, 065 46 Malý Lipník, SK
